

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI
No21/1979

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI

ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 21/79

15. p:nä joulukuuta

5. vuosikerta

JULKAISIJA

Sokeain Keskusliitto ry

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut

Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Ulla Kiikka

TOIMITUKSEN OSOITE

Sokeain Keskusliitto ry

Mäkelänkatu 52 A

00510 Helsinki 51

SISÄLLYS

Kaijan palsta	1
Äiti Teresa – rakkauden lähetyssaarnaaja	4
Olipa kerran	5
Joulujajan tarjottavaa	8
Joululaulut	12
Punatulkku	14
Tarinaa tontuista	16
Erilainen kesä	20
Palestiina - juutalaisten ja arabien maa	23
Pohjoismainen kuurosokeiden konferenssi	29

Kaijan palsta

Hei taas!

Vuosi on vierähtänyt loppuun. On taas aika pysähtyä miettimään, mitä tämän vuoden aikana on saatu aikaan ja mitä yritetään ensi vuonna. Tälle vuodelle suunniteltu tapahtumakalenteri on voitu toteuttaa melkein kokonaan. Ohjelma on vuosi vuodelta lisääntynyt. Kuitenkaan se ei vielä riitä. On vielä paljon kuurosokeita, jotka eivät ole missään toiminnassa mukana. Puuttuu oppaita, puuttuu varoja, puuttuu tietoa ja puuttuu uskallusta lähteä mukaan. Vuosi vuodelta kuitenkin tulee yhä useampia kuurosokeita kursseille ja muihin tilaisuuksiin. Toivottavasti saamme tulevaisuudessayhteyden kaikkiin kuurosokeisiin. Jos sinulla on läheisyydessäsi henkilö, jolla on vaikea kuulo- ja näkövamma, kerro hänelle toiminnastamme. Rohkaise häntä tulemaan mukaan. Viime lehdessä oli julkaistu ensi vuodelle suunniteltu ohjelma. Tutustu siihen ja kirjoittele minulle, mihin haluaisit osallistua.

Tämän vuoden on työskennellyt sosiaali- ja terveysministeriön asettama työryhmä, joka on sel-

vitellyt kuurosokeiden ongelmia Suomessa. Ensi vuoden alussa julkaistaan tämän työryhmän mietintö. Siinä tullaan ehdottamaan monia asioita kuurosokeiden aseman parantamiseksi. Ensi vuodeksi on suunniteltu kaksi ulkomaanmatkaa. Hintatietoja ei ole vielä saatavissa, mutta ne saadaan heti ensi vuoden alussa.

Toinen matka on kuurosokeiden maailmankonferenssiin Hannoveriin. Hannover sijaitsee Länsi-Saksassa. Matka on suunniteltu tehtäväksi laivalla ja bussilla. Matka kestää 1 viikon.

Toinen matka on lomamatka Jugoslaviaan. Matka tehdään syksyllä ja se on todennäköisesti 2 viikon matka. Molemmille matkoille mahtuu rajoitettu määrä osanottajia. Ilmoittaudu siis hyvissä ajoin. Täysin kuurosokealla täytyy olla oma opas. Yhteiset oppaat ja tulkkaus järjestetään kuurosokeiden yhdistyksen toimesta. Palataan näihin matka-asioihin heti ensi vuoden alussa. Toivotan teille kaikille oikein hyvää joulua ja onnellista Uutta vuotta.

Lämpimin terveisin Kaija

Ensimmäisenä jouluna Marialle, Jeesuksen äidille ei ollut tilaa majatalossa. Jeesus syntyi tallissa. Hänen ensimmäinen vuoteensa oli seimi. Näin kertoo jou-luevankeliumi.

Lähes kaksi tuhatta vuotta myöhemmin eräässä koulussa oli joulujuhla. Juhlassa näyteltiin näytelmä, joka kertoi Jeesuksen syntymästä. Näytelmässä pieni 9-vuotias poika, joka näytteli majatalon isäntää, muuttikin näytelmää. Poika halusi antaa majatalossaan tilaa Jeesuksen äidille ja Jeesukselle. Yleisön mielestä tämä oli yllättävää. Mutta meillä on jotakin oppimista tuosta. Me jokainen voisimme antaa tilaa Jeesukselle sydämessämme. Mutta me voimme myös antaa tilaa ystävällemme, naapurillemme, lähimmäisillemme. Voimme antaa hänelle tilaa sydämessämme, ajatella häntä, muistaa häntä joulukortilla. Sekin lämmittää. Tai onko meillä mahdollisuus avata kotimme ovet sellaiselle, jolla ei ole kotia.

Haluaisin antaa sydämessäni tilaa Sinulle joka luet tätä. Haluan toivottaa Sinulle henkilökohtaisesti rauhaisaa joulua.

Ulla Kiikka

ÄITI TERESA -- RAKKAUDEN LÄHETYSSAARNAAJA

Tämän vuoden Nobelin rauhanpalkinto myönnettiin Äiti Teresalle. Tämä 69-vuotias jugoslavian seudulla syntynyt nunna tarjoaa jotain sellaista, mitä meidän aikamme ei ole pystynyt tarjoamaan nuorisolleen: tarkoituksen ja syyn elää. Äiti Teresa on toivon symboli, vastalause niille, jotka uskovat tavaroiden ja helpon elämän onneen.

Äiti Teresan perustama järjestö toimii lähes kaikkialla maailman suurimmilla slummialueilla, kaiken keskus on Kalkutassa oleva köyhien talo. Järjestö palvelee kaduille kuolevia, heitteille jätettyjä lapsia, yksinäisiä äitejä, narkomaaneja, alkoholisteja, eritavoin sairaita. Kaikkia palvellaan yhtä arvokkaina.

Seuraavassa muutamia poimintoja Äiti Teresan haastattelusta: »Suurin epäoikeudenmukaisuus köyhiä kohtaan on, että unohdamme heidät. Jumala ei ole luonut kärsimystä, me ihmiset luomme sen».

»Pahin tauti maailmassa ei ole lepra tai tuberkuloosi, vaan ihmisen tunne siitä, että hän on ei toivottu, vailla rakkautta ja huolenpitoa. Jos ihmisellä ei ole ketään, jota voisi rakastaa eikä kukaan rakas-

ta häntä. Tämä on pahin tauti maailmassa ja tätä me levitämme koko ajan. Maailma tarvitsee rakkautta.» Näihin ajatuksiin meidän on hyvä joulun lähestyessä paneutua ja yrittää omalla paikallamme toteuttaa rakkauden sanomaa.

Hyvää Joulua ja lämpimiä ajatuksia Teille kaikille.

Sirkka Saarinen

Olipa kerran

Olipa kerran motelli Iso-Valkeinen. Se sijaitsi lähellä Kuopion kaupunkia, jota kansa kutsui Kalakukkokaupungiksi.

Eräänä ankean harmaana myöhäissyksyn päivänä tuossa motellissa alkoi tapahtua. Se päivä oli lauantai, marraskuun 17. päivä vuonna 1979. Pihaan ajoi taxi toisensa jälkeen ja niistä tulvi väkeä Suomi-Finland-valtion eri osista, etelästä, pohjoisesta, idästä ja lännestä -- kaikkiaan 45 ihmistä. Yhteistä heille oli ilo. Naurettiin paljon, halattiin,

puhuttiin mukavia ja riemuittiin, kun ystävä kohtasi ystävän. Heitä ei haitannut, vaikka maassa vallitsi huonot ajat. Oli paljon työttömyyttä ja niin vaikea lamakausi, että pikkujouluillallisilta puuttui puuro eikä saunaa voitu lämmittää ajoissa. Tämä joukko oli ihmeellistä. He puhuivat käsillään! He kulkivat pareittain, joskus nähtiin monta ihmistä samassa letkassa. Toinen toistaan tukien he liukastelivat Iso-Valkeisen jäisillä pihapoluilla. Muutamat käyttivät apuna valkoista keppiä, jossa oli tämän ryhmän erikoistunnus – kaksi punaista rengasta.

Illan tullen väki kokoontui omaan kabinettiinsa ravintolan alakerrassa. Sinne oli tuotu kaunis kuusi luomaan pikkujoulutunnelmaa. Lamasta huolimatta joulupukki saapui lentokoneella Korvatunturilta mukanaan pieni paketti jokaiselle. Syötiin, juotiin, kuunneltiin joululauluja ja lopuksi tanssittiin kasetilta kuuluvan soiton tahdissa tai epätahdissa. Katon rajassa lenteli Amor-veitikka, pieni, pullea rakkauden jumala, ja ampui salakavalasti nuoliaan nuorten ihmislasten sydämiin. Joku halusi tutustua kuuluisaan kalakukkoon, ripotteli tortun muruja pöydän alle ja toivoi, että tämä salaperäinen otus hiipisi niitä nokkimaan – turhaan. Joku uskoi niin vankasti parempaan huomiseen, että arveli ensi vuonna juhlistavan pikkujoulua viikon verran maan

hienoimmassa hotellissa, Kalastajatorpalla. Joku meni ulos jäähyllle, mutta palasi entistä hikisempänä syksyisen koleasta säästä. Joku etsi lattialle pudonnutta mandariinia, mutta, kas kummaa, se olikin hypännyt hyllylle puhelimen viereen ja iski sieltä silmää. Puolen yön jälkeen juhlijat alkoivat kompuroida omiin huoneisiinsa lähteäkseen Nukku-Matin kanssa retkelle Höyhensaarille. Mitä kaikkea tuona iltana tapahtui, sitä ei tiedä kukaan, mutta kaikilla siellä oli niin mukavaa . . .

Sunnuntaina olikin jo eron hetki. Aamulla tosin voitiin vielä vähän aikaa seurustella, saunoa ja uida, mutta heti lounaan jälkeen alkoivat taxit kuljettaa väkeä pois Iso-Valkeisesta. Halattiin, toivottiin hyvää jatkoa ja luvattiin ihan varmasti tavata pian uudelleen – viimeistään vuoden kuluttua vähintään yhtä hauskojen pikkujoulujen merkeissä.

— — —
Lukija saa arvata, onko tämä kertomus satua vai totta!

Parhainta Jouluihoa kaikille
Kiitos mukavista muistoista

Leena

JOULUAJAN TARJOTTAVAA

ANANASKAALISALAATTI

3 omenaa
 pieni tölkki ananasta
 lohko valkokaalia
 sitruunapippuria, suolaa

Leikkaa kuoritut omenat, ananasrenkaat ja kaali mahdollisimman ohuiksi suikaleiksi. Mausta sitruunapippurilla ja varovaisesti suolalla. Kastikkeeksi ananasliemi.

VESAN KURPITSA-SALAATTI

punakaalia, kurpitsasalaattia
 (kurkkua) (tomaattia)
 purjoa, sipulia

Leikkaa kaali mahdollisimman ohuiksi suikaleiksi, mausta silputulla sipulilla tai purjorenkailla, lisää kurpitsasalaattia liemineen niin runsaasti, että salaattista tulee mehevää. Salaattiin voit lisätä vielä kurkkua suikaleina ja koristeeksi muutaman tomaatin lohkon.

PORSAANRULLA

Noin 1,5 kg:n porsaanrulla
 vettä
 1–1,5 rkl suolaa litralle vettä
 10 maustepippuria
 2 laakerinlehteä
 1 sipuli
 1 porkkana

Osta kaupasta valmiiksi sidottu rulla. Laita se kattilaan ja kaada päälle vettä niin paljon, että rulla juuri ja juuri peittyy. Lisää mausteet ja anna lihan kiehua hiljalleen noin 1 tunti 15 minuuttia tai 1/2 tuntia. Nosta rulla pois liemestä ja anna sen jäähtyä hieman. Sitä on helpompi leikata jäähtyneenä. Rullan voi tarjota myös aivan kylmänä, jolloin sen voi kypsentää jo edellisenä päivänä. Pöydässä voi leikatuille viipaleille ripotella tarvittaessa suolaa ja vastarouhittua pippuria.

PERUNALAATIKKO HIUTALEISTA

2 pussia (6 annosta) perunasosehiutaleita
 n. 4 dl maitoa
 2 rkl vehnä jauhoja
 3 rkl voita
 1/2 tl suolaa

1 tl raastettua muskottipähkinää
2 munaa

Valmista perunasose pakkauksen ohjeen mukaan. Pehmennä sosetta maidolla ja lisää joukkoon jauhot ja voi. Mausta suolalla ja muskotilla. Vatkaa soseeseen viimeiseksi munat yksi kerrallaan, voimakkaasti sekoittaen. Kaada sose voideltuun uunivuokaan ja kypsennä sitä uunissa 200 asteessa vajaa tunti.

Kinkun tähteistä voit valmistaa esim.

ILOINEN KINKKULAATIKKO

300 g kinkkua
2 pkt pakastevihanneksia (sekavihanneksia tms.)
2 munaa
1/2 l maitoa
1 tl suolaa
1/4 tl valkopippuria
1/4 tl paprikajauhetta

Leikkaa kinkku kuutioiksi. Laita ne sekä hieman sulaneet vihannekset uunivuokaan. Valmista munamaitoseos sekoittamalla maito, munat sekä mausteet. Kaada sitä vihannes–kinkkuseoksen päälle

niin paljon, että ne juuri ja juuri peittyvät. Kypsenä laatikkoa 175 asteen lämmössä 30-40 minuutin ajan kunnes munamaito on hyytynyt.

PÄHKINÄTIETOUTTA PÄHKINÄKUORESSA

- Katso, että ostamasi pähkinät ovat kuivia; kosteita on varastoitu väärin ja ne pilaantuvat helposti.
- pekaani- ja parapähkinöiden kuori irtoaa helpommin, jos pidät niitä kuumassa vedessä 15 min.
- pähkinät ovat salakavalan lihottavia: 100 g:ssa hasselpähkinöitä on 662 kcal, saksanpähkinöissä 651 kcal, manteleissa 597 kcal ja kaikkein rasvaisimmissa pähkinöissä jopa 700 kcal.
- Kaikki pähkinät ovat nopeasti eltaantuvia, kuorellisina ne kestävät vähän kauemmin. Tammi-kuussa pitäisi kaikkien joulupähkinöiden olla myyty ja syöty.
- Säilytä pähkinöitä kuivassa, viileässä ja pimeässä.
- Älä syö homehtuneita pähkinöitä.

Joululaulut

Joululauluja on laulettu Jeesuksen syntymästä lähtien. Jouluevankeliumi kertoo miten jo enkelit lauloivat ylistystä Jumalalle ilmoittaessaan paimenille Jeesuksen syntymästä »Kunnia Jumalalle korkeuksissa, ja maassa rauha ihmisten kesken, joita kohtaan Hänellä on hyvä tahto.» Joululaulut ovat periytyneet sukupolvelta toiselle. 1500-1600 -luvulla alkoi joululaulujen muistiinkirjoittaminen.

Useat säveltäjät sävelsivät lauluja ja tuolloin syntyi tunnettu joululaulukokoelma »Piae Cantiones». 1700-luvulla ja viime vuosisadalla ovat syntyneet tunnetuimmat joululaulut.

Joululaulut luovat osan joulun tunnelmasta. Seuraava joululaulu on saksalainen sävelmä. Sanat on tehnyt Hilja Haahti.

MAA ON NIIN KAUNIS

Maa on niin kaunis,
kirkas Luojan taivas,
ihana on sielujen toivotie.
Maailman kautta
kuljemme laulain,
taivasta kohti matka vie.

Kiitävi aika,
vierähtävät vuodet,
miespolvet vaipuvat unholaan.
Kirkasna aina
sielujen laulun
taivainen sointu säilyy vaan.

Enkelit ensin
paimenille lauloi,
sielusta sieluhun kaiku soi:
Kunnia Herran
maassa nyt rauha,
kun Jeesus meille armon toi!

KUN JOULU ON (Sanat Alpo Noponen)

Kun maass' on hanki ja järvet jäässä
ja silmä sammunut auringon,
kun pääsky pitkän on matkan
päässä
ja metsä autio, lauluton,
käy lämmin henkäys talvisäässä,
kun joulu on, kun joulu on.

Ei huolta, murhetta kenkään muista,
ei tunnu pakkaset tuikeat,
vain laulu kaikuvi lasten suista
ja silmät riemusta hehkuvat,
ja liekit loistavat joulupuista
kun joulu on, kun joulu on.

On äiti laittanut kystä kyllä
hän lahjat antaa ja lahjat saa,
vaan seimi, pahnat ja tähti yllä
ne silmiin kalleina kangastaa,
siks' mieli hellä on kristityllä
kun joulu on, kun joulu on.

PUNATULKKU

Punatulkku on tuttu lintu talvella lintulaudoilla ja kauralyhteissä. Punatulkkulla on punainen rinta, josta sen helposti tuntee. Keväällä lintu häviää. Monet luulevat, että se muuttaa Lappiin pesimään, mutta näin ei ole. Punatulkku pesii koko maassa

paitsi Lapin pohjoisosissa. Punatulkku piiloutuu kuusiin ja elää hiljaista elämää koko kesäkauden. Laulu on hyvin vaimeaa kirskutusta. Punatulkku näkee hyvin harvoin pesimäaikana.

Pesä rakennetaan yleensä pieneen kuuseen tai katajaan melko matalalle. Ensimmäisen pesueen punatulkku munii toukokuussa, toisen kesä-heinäkuussa. Joskus punatulkku pariskunta innostuu munimaan kolmannen kerran elokuussa. Sinivihreitä, tummatäpläisiä munia on tavallisesti 5-6. Haudonta-aika on 2 viikkoa. Punatulkkuemo syöttää poikasille siemeniä ja hyönteisiä, joita emo oksentaa poikasten suuhun kuvustaan. Aikuiset punatulkut syövät siemeniä. Punatulkku ei ole muuttolintu, vaikka se lähtekin vaeltamaan pesimäkauden jälkeen. Pääasiassa ne vaeltavat etelään, mutta osa punatulkuista lentää pohjoiseenkin. Vaellukseen vaikuttavat ravinto-olot. Hyvinä pihlajanmarjavuosiina punatulkut pysyvät kotiseudullaan niin kauan kuin marjoja riittää. Marjojen loppuminen pakottaa ne etsimään siemeniä muualta.

TARINAA TONTUISTA

»Olen kuullut hämmästykseni, että on olemassa ihmisiä, jotka eivät ole milloinkaan nähneet tonttua, sellaisia ihmisiä täytyy sääliä», sanoo Axel Munthe, ruotsalainen kirjailija.

Näin joulun aikaan sopii kertoa vähän tontuista. Jokainen saa itse päättää, onko tämä totta vai tarua.

Ennen vanhaan monissa taloissa asusteli haltijoita. Niiden tehtävänä oli torjua vahinkoja ja tuottaa hyvää onnea taloon. Näitä haltijoita sanottiin tontuiksi.

Eri rakennuksilla oli omat tonttunsa. Asuinrakennuksessa asui kotitonttu, saunassa saunatonttu, riihessä riihitonttu, tallissa tallitonttu ja myllyssä myllytonttu.

Tontut olivat asuneet ihmisten parissa jo kauan ennen kuin joulupukki oli syntynytään. Yleensä tonttu pysytteli piilossa ihmiseltä. Se liikuskeili yöllä tai illan hämärässä. Niinpä oli harvinaista että tonttu nähtiin. Sen sijaan usein kuultiin kun se kolisteli ullakolla.

Tontut olivat vanhoja, ne elivät jopa 400 vuot-

ta ja niinpä niillä oli komeat parrat. Kooltaan tontut olivat pieniä. Tontuilla oli terveet elämäntavat. Ne söivät kohtuullisesti, liikkuivat paljon, eikä niillä ollut murheita. Tontut olivat sekä ukkoja että akkoja. Päässä niillä oli usein punainen piippolakki. Pukuna harmaa tai sininen sarkatakki. Jalassa suuret huopatossut. Joskus saattoi nähdä erilaisiakin vaatteita tonttujen yllä.

Jo kauan ennen joulupukkia oli tonttu mukana joulunvietossa. Joulua tietysti vietettiin Kristuksen syntymisen muistoksi, mutta se oli myös viljavuoden lopettamisen juhla, eikä voinut unohtaa hyvää haltijaa; siitähän riippui minkälainen sato oli ollut ja minkälainen se seuraavana vuonna oli.

Eräessä talossa oli tonttu. Sen nimi oli Manu. Joulukuun juhlaa, sillä se piti hyvästä ruoasta. Jouluaattona talon väki heräsi tavallista aikaisemmin. Työt haluttiin tehdä nopeasti, että päästäisiin ajoissa joulun viettoon. Hevoset ruokittiin, lehmät lypsettiin. Emäntä valmisteli viimeisiä jouluruokia. Isäntä kantoi sisään puhtaita, tuoksuvia olkia ja levitti ne lattialle. Lapset leikkivät oljilla. Tupa koristettiin himmelillä (oljista tehty joulukoriste, riippuu katosta) ja olkipukeilla. Sauna lämmitettiin aikaisin. Linnuille laitettiin keltainen lyhde pihamaalle.

Tontut auttoivat myös eläimiä. Ne hoitivat ja ruokkivat sairaita eläimiä.

Tapana oli että joulun ateria katettiin pöytään ennen saunomista niin, että haltijatonttu voi käydä ensin maistamassa herkkuja. Manu-tonttu seurasi

jännittyneenä touhua ja odotti ihmisten saunaan menoa.

Vihdoin he menivät saunaan ja Manu pääsi pöytään. Voi, miten kaunista. Kotonatehdyt kynttilät, himmelit ja joulupöytä. Pöydällä oli valkoinen liina, oli vehnäsiä, limppuja, voita, juustoa, kinkkua, puuroa, rinkeleitä, lanttulaatikkoa, kaljaa. Silmät pyöreänä Manu katseli ruokien paljoutta ja maisteli ruokia.

Ihmiset palasivat saunasta ja tonttu livahdi kiiressä ulos. Hänen mielestään väki olisi voinut olla kauemminkin saunassa; hänelle olisi jäänyt enemmän aikaa jouluherkkujen maistelemiseen. Mutta Manu kiipesi lämpimään saunaan. Kyllä jouluna oli mukava olla tonttu.

Talossa ihmiset nauttivat jouluateriansa. Ihmiset uskoivat ennen vanhaan, että jos ruoka loppuu kesken joulunpyhien, se merkitsee talon köyhtymistä. Niinpä ruokaa varattiin runsaasti.

Aterian jälkeen lapset leikkivät oljilla ja väki teki kaikenlaisia joulutaikoja.

Kun ihmiset nukahtivat heräsi Manu-tonttu. Se tallusti navettaan ja talliin. Sytytti kynttilät ja puhe li hetken hevosten, lehmien ja lampaiden kanssa ja toivotti niille hyvää joulua. Sitten tonttu asteli taloon. Ruoat olivat pöydällä ja paksu kynttilä oli jä-

tetty palamaan tonttua varten.

Vanha tonttu otti suuren kulhollisen puuroa, tipautti siihen voinokareen ja alkoi pistellä poskeensa.

Manu oli nähnyt monta joulua, mutta aina ne tuntuivat yhtä lämpöisiltä. Siinä tonttu istui joulupirtin hämärässä. Oli jouluku.

(Syyskesällä oli lehdesämme kirjoituskilpailu. Seija Kallio lähetti kilpailuun kirjoituksensa »Erilainen kesä». Olisimme toivoneet useampien kirjoittavan. Julkaisemme tämän kesäisen muiston joulunumerossa. Varmasti se lämmittää mieliä joulukuussakin.)

ERILAINEN KESÄ

Seija Kallio

Tyyskylässä pidettiin kuurosokeiden sopeuttamisvalmennuskurssi heinäkuun 31 päivästä elokuun 17 päivään. Tämä kurssi teki kesästäni erilaisen pituutensa ja erilaisten tapahtumien vuoksi. Mitään sellaista en ollut kokenut aikaisempina kesinä kuurosokeana oloaikana. Ahkeran opiskelun välipaloiksi tehtiin

useita retkiä, leikittiin erilaisia leikkejä illan hämyssä ruohikolla, juotiin kahvia ja kärjestettiin makkaraa, kilpailtiin, tanssittiin, keskusteltiin viittomakielellä vanhojen ja uusien tuttavien kanssa. Kurssilla oli mukana erittäin hyvä viittomakielen opettaja Pirjo. Häneltä minäkin sain varteen otettavia neuvoja ja ohjausta.

Eräänä kauniina aurinkoisena aamupäivänä, kun olimme juoneet aamukahvin ja käyneet lenkillä, meille ilmoitettiin, että päivällä tulee pihaan tyttö hevosineen. Sitä me sitten odotettiin kuka enemmän kuka vähemmän jännittyneinä. Lopultahan se odotettu hetki sitten tulikin ja Heikki kysyi minulta: »Haluatko sinä Seija ratsastaa hevosella?» »No tietysti, tottakai», vastasin minä. Mistäs se nyt sitten meikäläinen jäisi. Niin Heikki ohjasi minut hevosen luokse. Yritin kavuta pollen selkään, mutta se oli liian korkea ja lihava, en onnistunut, Heikin piti auttaa. Sitten minua kehoitettiin pitämään lujasti kiinni satulan reunoista ja niin teinkin. Hevonen lähti liikkeelle, pelotti, tuntui siltä että putoaisin, ihan kuin olisin istunut kamelin selässä. Sitten hevonen pysähtyi, ja Heikki auttoi minut alas. Liian myöhään tajusin, että minustahan olisi pitänyt ottaa valokuva, minusta ja ratsusta, se olisi ollut hyvä todistuskappale kotona, olisivat uskoneet paremmin kertomukseni

ratsastuksesta. Toinen mieleen jäävä tapahtuma oli retki meren rantaan. Siellä meillä oli mahdollisuus uida ja kahlata. Tuuli voimakkaasti, ja aallot löivät rantaan. Kukaan ei ollut muistaakseni kiinnostunut uimisesta, mutta kahlata sentään taisi joku. Istuttiin hiekalla ja juotiin pullakahvia, jota ohjaajat tarjosivat. Viitottiin ja puhuttiin muuten. Joku toi käteen meriheinän, siinä oli tuuhea tupsu päässä ja paksu varsi. Meillä oli mahdollisuus päästä myöskin purjehdintaan Raunon vaalean sinisellä valkopurjeisella veneellä. Se oli ihanaa. Kun käänsin kasvoni merelle päin, vesi roiskui niihin ja voin selvästi aistia meri-ilman ja tuulen. Päivä kului ihan liian nopeasti ja piti lähteä kotiin. Vielä mainitsen tässä tandempolku-pyörän, jolla oli mukava ajella. Luulen että sitä kokeili kaikki, sillä niin hauskaa se oli. Minäkin ajoin sillä jälkikäteen. Pullistelen tyytyväisyyttä siitä, että pääsin mukaan juuri tälle kurssille, sillä niin antoisa se oli minulle.

PALESTIINA – JUUTALAISTEN JA ARABIEN MAA

Petri Kinnunen

I s r a e l

- julistautui itsenäiseksi 1947
- arabiliiton valtiot eivät ole tunnustaneet Israelin rajoja
- 20 700 km²
- pääkaupunki Jerusalem
- noin 3 milj. asukasta, joista 90 % juutalaisia

Noin 2 000 vuotta sitten valmistautuivat juutalaiset ja arabit Palestiinan alueella ensimmäistä kertaa verollepantaviksi. Palestiina oli osa laajaa Rooman valtakuntaa. Tunnettu Uuden testamentin ja apostolien kertomukset noista tapahtumista, Rooman valtakunnasta, Jeesuksesta ja hänen teoistaan. Ajat ovat paljon muuttuneet. Tämän päivän Palestiinan ongelmien juuret löytyvät 1900-luvun alusta. Englannilla oli silloin tärkeä suurvalta-asema Lähi-Idässä. Englanti suunnitteli oman itsenäisen juutalaisvaltion perustamista Palestiinaan. Vuonna sen». Julistuksen avulla Englanti halusi saada juuta-

laistuen itselleen ja liittoutuneille, jotka taistelivat ensimmäisessä maailmansodassa. Juutalaisten tuki liittoutuneille oli välttämätön. Palestiinaan muutti tuhansittain juutalaisia ympäri maapalloa. Paikallinen väestö, arabit, joutuivat vetäytymään asuma-alueiltaan juutalaisten ja brittien yhteistoiminnan vuoksi. Juutalaisten ääriyhmät kehottivat aseelliseen toimintaan arabeja vastaan, mutta yllättäen myös brittejä vastaan. Näin omasta juutalaisvaltiosta alkoi tulla totta.

Hitlerin valtakausi Saksassa 1930-luvulla ja II-maailmansota oli tuhoisa juutalaisille. Pelkästään Natsi-Saksan keskitysleireillä murhattiin noin 6 miljoonaa juutalaista. Muuttoliike Palestiinaan voimistui. Sodan jälkeen Yhdistyneet Kansakunnat (YK) puuttui Palestiinan epävakaiseen kysymykseen. V. 1947 YK:n yleiskokous päätti perustaa kaksi erillistä valtiota Palestiinaan. Toinen oli juutalaisten valtio ja toinen arabivaltio. Kokous määritteli myös valtioiden rajat. Palestiina jaettiin Israeliksi ja Jordaniaksi. Juutalaiset eivät kuitenkaan suostuneet määriteltäviin aluerajoihin vaan aseellisesti laajensivat aluetaan. Syttyi ns. Palestiinalaissota 1948-1949. Juutalaiset pakottivat arabit siirtymään perinteisiltä asuma-alueiltaan yhä kauemmaksi Siinain niemimaalle, itään kohti Irakia ja pohjoiseen kohti Libanonia. V.

1949 solmittiin tulitauko. Tulitauosta huolimatta alueella käytiin kiivaita verisiä kahakoita ja taisteluita aina vuoteen 1956, jonka jälkeen Israelin edustajat sanoutuivat irti yhteiselimestä, joka valvoi tulitaukoa. Saman vuoden syksyllä tapahtui Israelin hyökkäys Siinain niemimaalle ja Suezin kanavalle. Maailman yleinen mielipide tuomitsi tapahtuman. Paikalle lähetettiin YK:n rauhanturvajoukkoja. Pitkällisten neuvotteluiden jälkeen Israel vetäytyi Siinain niemimaalta v. 1957. Perääntyminen jäi kuitenkin väliaikaiseksi, niin kuin aika on myöhemmin näyttänyt.

Kymmenen vuoden kuluttua, v. 1967, Israel toisti hyökkäyksen. Se valloitti laajoja alueita Golanilta, Gazan alueelta ja Siinaista. USA oli aseistanut ja rahoittanut Israelia. Egypti oli saanut apua muilta arabivaltioilta ja Neuvostoliitolta. Egypti oli kuitenkin kärsinyt tappioita. Israelin yliote säilyi alueella 1970-luvun alkuun.

Lokakuussa 1973 alueella puhkesi uusi sota. Se oli shokki israelilaisille. Egyptillä oli heti sodan alkuhetkistä lähtien selvä yliote. Tulitauko solmittiin. Israelissa tehdyssä kansanäänestyksessä yli puolet väestöstä kannatti v. -67 vallattujen alueiden osittaista palauttamista. Rauhan syntyminen Egyptin ja

Israelin välille on kestänyt sen jälkeen vielä 6 vuotta. Lähi-Idässä on vallinnut merkillinen aseellinen tasapainotilanne aina tähän vuoteen asti. Israelin takana on koko ajan ollut USA. Egyptissä tapahtumia on puolestaan johtanut kaksi voimahahmoa: presidentti Nasser, joka loi hyvät suhteet Neuvostoliittoon ja muihin arabimaihin ja 1970-luvulla presidentti Sadat joka puolestaan on voimakkaasti viilentänyt suhteita Neuvostoliittoon. Neuvostoliitto lopetti Egyptin avustamisen. Sadat katkaisi kokonaan suhteet Neuvostoliittoon, minkä jälkeen hän alkoi tunnustella USA:n mielipidettä erillisrauhan mahdollisuudesta Israelin ja Egyptin välille. Rauha solmittiin pitkällisten neuvotteluiden jälkeen tänä vuonna. USA oli taustalla keskeisenä voimahahmona. Rauhansopimuksesta nousi valtava kohu. Toisaalla Israelin, Egyptin ja USA:n presidenttejä kiiteltiin ja toisaalla haukuttiin. Egyptin entiset liittolaiset arvostelivat ankarasti tehtyä rauhansopimusta. Sopimuksen tuomitsi myös Neuvostoliitto, joka totesi, että Lähi-Idän kriisiä ei voi selvittää erillissopimuksilla vaan pysyvän rauhan turvaamiseksi on löydettävä kokonaisratkaisu, jonka kaikki osapuolet voivat hyväksyä.

Toisen maailmansodan jälkeen Lähi-Idässä kehittyi vaikea pakolaisongelma. Israelin valloittamilta

alueilta siirtyneet arabit ovat joutuneet asumaan pakolaisleireissä aina viime päiviin asti. Tyytymättömyydestä palestiinalaisten keskuudessa syntyi vastarintaliike, Palestiinalaisten vapautusjärjestö – PLO. Lähi-Idän arabivaltiot tukevat PLO:ta. Se on myös hyväksytty YK:iin. PLO:een on liittynyt useita eri vapautusliikkeitä. Järjestöä johtaa Jasser Arafat.

Lähi-Idässä eivät ole vastakkain vain juutalaiset ja arabit. Kysymme: »Mistä muusta siellä taistellaan? Miksi Lähi-Idä on koko 1900-luvun ollut monien sotien ja taisteluiden keskipiste?» Ensimmäinen vastaus on, että alueella on noin 2 miljoonaa pakolaista. Siksi juutalaisten ja arabien välillä on jatkuvasti keskinäisiä ristiriitoja. Toinen vastaus on, että Lähi-Idän alue on sotilaspoliittisesti erittäin tärkeä. Aasian, Afrikan ja Euroopan raja-alueena alueelta voidaan valvoa näiden maanosien sotilaallista varustautumista. Lisäksi Afrikan ja Aasian välinen Suezin kanava on tärkeä laivareitti. Kolmas vastaus on, että alue on maailman öljytuotannon kannalta elintärkeä. USA saa alueelta yli puolet tarvitsemastaan öljystä. Jos tämä öljyvirta pysähtyy, merkitsee se katastrofia koko läntisessä osassa maapalloa.

Lähi-Idän ongelmien selvittäminen on tärkeä asia koko maapallon rauhan ja kehityksen kannalta.

Aseellisen selkkauksen syntyminen Lähi-Idässä heijastuu kaikkiin maapallon valtioihin. Se voi sytyttää jopa kolmannen maailmansodan. Solmimalla erillisrauha Egyptin ja Israelin välillä on otettu yksi askel kohti rauhaa. Se ei kuitenkaan riitä. Edelleen Israelilla on vastassaan kaikki muut arabimaat. Alueella on välttämätöntä saada aikaan ratkaisu, joka takaa sekä arabien että juutalaisten oikeuden elää omilla alueillaan vapaasti ilman pelkoa. On saatava aikaan rauhansopimus, joka solmitaan paikallisten asukkaiden, arabien ja juutalaisten, valtioiden ja palestiinalaisten vapautusjärjestön PLO:n kanssa. Taustavaltioiden, Neuvostoliiton ja USA:n on lisäksi vahvistettava sopimus. Vain näin voidaan saada pysyvä rauha Jeesuksen syntymäseuduille. Vain se turvaa tulevien joulujen rauhan.

Helpottavaa sanastoa:

verollepano = ilmoittautuminen verotusta varten

Rooman valtakunta = perustettu 753 eKr, jaettiin kahteen osaan vuonna 395, ja lopullisesti vallattiin 1453, kun turkkilaiset valloittivat Itä-Roman

suurvalta = valtio, joka valvoo toista valtiota joko sotilaallisesti tai taloudellisesti

I-maailmansota = käytiin vuosina 1914-1918

liittoutuneet = valtiot, jotka yhdistivät voimansa maailmansodissa

tulitauko = väliaikainen rauha

YK:n rauhanturvajoukot = eri maiden sotilaista koostuva armeija, joka YK:n päätösten mukaan voidaan siirtää minne tahansa maapallolla

vastarintaliike = liike, joka pyrkii muuttamaan maan hallitsemisvaltaa

aseellinen selkkkaus = aseellinen yhteenotto, taistelu

POHJOISMAINEN KUUROSOKEIDEN KONFERENSSI VAATII LISÄÄ TUTKIMUSTA KUUROSOKEIDEN OLOJEN HELPOTTAMISEKSI

Pohjoismainen kuurosokeiden konferenssi 22.–25.10.1979 Norjassa käsitteli laajasti aihetta: kuurosokeiden tiedonsaanti. Todettiin, että kuurosokeat helpolla jäävät vaille tietoa. Kuulevat ja näkevät ihmiset saavat tietoa vähän joka puolelta. He kuun-

televat radiota, katselevat televisiota, lukevat päivä- ja viikkolehtiä sekä mainoksia, he lähes hukkuvat tietoon. Kuurosokeilla taas on pienet mahdollisuudet saada tietoa. Esimerkkinä yhteiskunnan haluttomuudesta tukea vammaisia ruotsalaiset kertoivat että eräs työryhmä oli esittänyt että kuuroja varten tekstitettäisiin (varustettaisiin kirjoituksella) yhdet uutiset televisiossa joka päivä. Työryhmä sai kuulla että tämä olisi liian kallista eikä tätä palvelua tästä syystä voida järjestää. Vertailun vuoksi ruotsalaiset kertoivat, että kuuroille voitaisiin tarjota yhdet tekstitetyt uutiset joka päivä vuoden ajan samalla hinnalla kun yhden jääkiekko-ottelun lähettäminen televisiossa maksaa.

Kuurosokeat päättivät lähettää pohjoismaiden viranomaisille kirjeen, jossa vaaditaan että tutkimusta lisätään niin, että kuurosokeat helpommin voisivat tulla toimeen tämän päivän yhteiskunnassa.

- Tutkimusta on lisättävä näön- ja kuulonmenetyksen vähentämiseksi
- On tutkittava miten kuurosokeiden kuulon- ja näönjäänteet parhaiten voidaan käyttää hyväksi.
- On tutkittava miten kuurosokeiden opetusta ja kuntoutusta pitäisi kehittää.

- Teknisiä apuvälineitä pitäisi kehittää niin, että ne helpottavat kuurosokeiden mahdollisuuksia pitää yhteyttä muihin ihmisiin sekä tukevat kuurosokeiden itsenäistä elämää.
- Kuurosokeiden parissa työskentelevän henkilökunnan koulutukseen on myös kiinnitettävä enemmän huomiota.

Kaiken tutkimuksen tavoitteena pitää olla, että kuurosokea helpommin voisi toimia normaaliyhteiskunnassa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on tärkeää, että kuurosokeat itse ovat mukana antamassa neuvoja ja tietoja kun tehdään suunnitelmia sekä että tutkijat tekevät yhteistyötä kuurosokeiden kanssa.

Tällä kertaa suomalaisia osanottajia ei ollut mukana konferenssissa raha-vaikeuksien takia, mutta uskon kuitenkin, että me suomalaiset olemme pohjoismaisten ystäviemme kanssa samaa mieltä.

Inger